

פרוטוקול מס' 189

פשיבת ועדת החינוך והתרבות
שהתקיימה ביום ב', י' באדר א' תשל"ג - 12.2.1973, בשעה 10.30.

צ כ ח ו :

חברי הועדה:

- א. רימלס - היו"ר
- ב. אליעד
- ה. גרוסמן
- ז. הרמן
- מ. ידיד
- א. כץ
- ש. לוין
- מ.צ. נריה
- ד. קורן
- ב. שחור

מוזמנים:

- י. ברגסון - מנהל מחוז ירושלים (לסעיף
- ש. כהן - מפקח במחוז הדרום (א')
- ב. נסים - משרד החינוך והתרבות

- ו. איתן - יו"ר הועד המנהל של רשות
השידור
- ש. אלמוג - מנכ"ל רשות השידור
- י. תדמור - מנהל הטלוויזיה
- נ. שחם - חבר הועד המנהל של רשות השידור
- א. חסין - "
- א. אבנר - רשות השידור
- ד. בלוך - יו"ר אגודת העתונאים בירושלים
- מ. לימור - יו"ר ועד העובדים בטלוויזיה
- ד. הירשפלד - חבר "

מזכירת הועדה: ד. פלר

רשמה: מ. כהן

סדר-היום:

- א. דו"ח ביניים על המצב בבית-הספר כי"ח בירושלים
- ב. המשך הדיון על רשות השידור - בעקבות הצעה לסדר
היום של חה"כ י. תמיר על "אופן עריכת שידורי
"מבט" בטלוויזיה, (פגישה עם נציגי ועד העובדים
בטלוויזיה).

1080

(נתקבל ביום 19.2.73)

12.2.1973

.2.

דו"ח ביניים על המצב בבית-הספר כי"ח בירושליםהיו"ר א. רימלט:

אני פותח את הישיבה.

ביקשנו את מנהל מחוז ירושלים מר ברגסון לדווח לנו דיווח ביניים על המצב בבית-הספר כי"ח בירושלים. הורכבה ועדה כדי לבדוק ענין זה, ומסתמנים דברים. אינני יכולים היום לשמוע מסקנות, כי המסקנות עדיין בהליך של בירור וגיבוש.

י. ברגסון:

היה קשה להרכיב את הועדה. המועמדים עמדו על קוצו של יוד לגבי כתב הסמכות, עד שהגיעו ביניהם לידי הסכמה מלאה על מה ידונו. לבסוף הורכבה הועדה כדלקמן: מר שלמה כהן, מפקח במחוז הדרום - יו"ר הועדה; מר אברהם כהן - נציג הסתדרות המורים; מר פאול יעקבי - נציג העירייה, וד"ר יוסף באשי, איש האוניברסיטה, איש העולם האקדמי.

הועדה בעצם סיימה את עבודת צבירת הנתונים, המימצאים, השיחות וכו'. בגלל קשיים שונים התעדה לא הספיקה לעמוד במועד שהכתבנו להם. לפי מיטב ידיעתי חברי הועדה סיכמו לעצמם את הדברים, אבל הם עוד לא נוסחו סופית. על כן ביקשתי רשות להביא היום דו"ח ביניים. יושב-ראש הועדה ימסור לכם מה המצב.

ש. כהן:

עשינו את עיקר העבודה, כפי שקבענו לעצמנו בתחילת הפגישות, מבחינת איסוף הנתונים, ביקור בבית-הספר, ישיבות עם המורים, עם מנהל בית-הספר, עם ועד ההורים של בית-הספר, וכן עיון במסמכים שונים. אנחנו במצאים ממש בשלב גיבוש המסקנות, המימצאים וההמלצות. מר ברגסון אמנם נקב לנו תאריך לסיום עבודתנו; ניסיתי ככל יכולתי לעמוד בכך, אבל לא הצלחתי. לא רצייתי ללחוץ על חברי הועדה, כי לחץ קל במקרה זה היה מתפרש כלחץ לקבל המלצה זו או אחרת או סיכום זה או אחר. עבודת הועדה לא היתה קלה מלכתחילה, ואני רצייתי עד כמה שאפשר שנגיע לסיכומים ברוב דעות, אם לא פה אחד. הקושי בלט מהתחלה, כי עמדתו של מר אברהם כהן היתה ידועה מתחילה, והוא הטיל את מלוא משקלו על כל הענין. ניסינו בכל זאת להגיע אתו לידי הבנה והבהרה של הדברים. הענין נראה מלכתחילה מסובך מאד.

אני מקווה שתוך 10-14 יום לכל היותר נבסח

את כל המסמכים הדרושים בענין זה, ונוכל להמציאם לכם.

אני רוצה להעלות הרהורים ראשונים לגבי המימצאים, כפי שאני רואה זאת כיו"ר הועדה, כמובן לא כפי שהועדה בשלמותה רואה אותם.

היו"ר א. רימלט:

אני מציע שלא נפרסם היום שום קומוניקט מהישיבה הזאת, כי הועדה עוד לא אמרה את דברה. כשהמסקנות יתפרסמו על-ידי הועדה, היא תודיע על כך למשרד החינוך.

ש. כהן:

הקושי הגדול שנתקלנו בו מהתחלה הוא שהגענו לבית-הספר בתקופת מעבר. הם קיבלו את בית-הספר לאחר שיפוצים שנעשו בו, אחרי חנוכה, והם היו בתהליך של העברה. היה קשה מאד להיכנס לעומקם של דברים ולבדוק דברים רבים, כי הדברים עוד היו ארוזים בחלקם, לא היו מסודרים. זה כמובן הכביד מאד.

נכנסנו לכיתות, ביקרנו, שוחחנו עם המנהל, ישבנו בשתי ישיבות מורים, גיבשנו לעצמנו פחות או יותר דעה על דרך ניהול בית-הספר ועל הבעיות שהניחול הזה עורר. אחת המסקנות החשובות שלנו, שכפי הנראה נציע, היא לגבי מנהל בית-הספר. לא נקבע עמדה כלפיו ברגע זה, אלא כנראה נמליץ לאפשר לו את המשך עבודתו עד סוף שנת הלימודים הזאת, בגלל אותה בעיה של המעבר והתארגנות בית-הספר מחדש. ובסוף שנת הלימודים היה רצוני שמפקח בית-הספר ומפקח המחוז יגבשו סופית את הדעה לגבי המשך עבודתו. האמת היא שלחלק מחברי הועדה יש ספקות ביחס אליו. נציג הסתדרות המורים כמובן תומך בכל פה בהמשך עבודתו, אבל יתר החברים מהססים לגבי יכולתו לעבוד בבית-ספר זה. אין אנו דנים בו בכלל כמנהל, אלא יכולתו לעמוד בבעיות של בית-הספר כי"ח מבחינת אוכלוסיית התלמידים

וההורים מעלה בעיות רבות שהיה כדאי לדון בהן. אבל מאחר וההתארגנות של בית-הספר, השילוב וההעברה לבנין החדש, כל אלה היו ממש בתקופה האחרונה - קשה היה באמת להגיע לדעה מוחלטת וסופית בענין זה.

לכן אנחנו חושבים שיהיה זה מן הדין וההגיונות לאפשר לו להכין כעין תכנית עבודה לבית-הספר, שאותה יצטרך להגשים תוך תקופה של 4-5 חודשים, מבחינה פדגוגית, מבחינת שיטות העבודה, הדרך המוריים, קביעת משימות פדגוגיות, יעדים כלשהם, לא רק הצדדים הארגוניים. ולאור זה כמובן לקבוע את ההתייחסות לגבי המשך עבודתו בבית-ספר זה.

בעיה שניה שהיא מאד מקשה היא בעיית ההצטיידות של בית-הספר. היא מאד דלה. בכל בית-ספר יש מכשירים, כלים, ספריות וכז' שמצטברים תוך שנים. שם כל זה דל מאד. הטענות העיקריות הן חוסר תקציב, מה שניתן היום איננו מספיק כדי לעמוד בכל זה, ההורים אינם מסוגלים לתרום, ולכן מן הדין היה לצייד את בית-הספר בתקציב מיוחד, לערוך רשימה מדוייקת של ספרי עזר, של ציוד דיסקטי מתאים להפעלה. מבחינה תקנית בית-הספר קיבל את המכסימום. בדקנו לפי מחקר זן-ליר את ההוצאה בבית-הספר על כל ילד. היא מגיעה שם לסכום מעל ומעבר לכל מוצע ארצי. כלומר שמבחינת התנאים והתקנים זה קיים, אבל אין להם הציוד הדרוש והמתאים. וזה לפי דעתנו הכביד מאד על עבודת המורים ואפשרויות הפיתוח.

בעיה נוספת היא הענין של יום לימודים ארוך. יכול להיות שצריך בכלל לחשוב על התארגנות חדשה בנושא הזה. הוא איננו מנוצל בצורה יעילה. אחד הדברים הקשים זה מחסור במדריכים מתאימים להפעלת פעילויות נוספות בשעות אחר הצהריים. הדבר הזה יהיה מכביד. ייתכן שאילו היו מנצלים זאת בצורה אחרת, הדבר היה מביא תועלת רבה יותר.

יש בבית-הספר ייעוץ פסיכולוגי, עובדת סוציאלית שמגיעה ליומיים בשבוע, וכן מורה יועץ. אין תיאום בין כל השירותים הללו. צריך לדאוג לתיאום בכל המערכת הזאת, אולי בכלל לארגן את זה בצורה אחרת, או פסיכולוג שיהיה צמוד הרבה יותר לבית-הספר, או עובדת סוציאלית, כדי לשפל בבעיות הרבות של התלמידים.

כמה תלמידים יש בבית-הספר?

הי"ר א. רימלט:

470.

ש. כהן:

כמה היו לפני שנתיים?

הי"ר א. רימלט:

בדמה לי שהיו למעלה מ-600.

ש. כהן:

כלומר הכיוון של הועדה הוא לקיים את בית-הספר להבא, או שהועדה עוד לא הגיע לענין זה? כי יש שתי אפשרויות: לקיים את בית-הספר, ואז צריך לעשות למען פיתוחו, או לפזר את התלמידים לבתי-הספר הקרובים, אם מבחינה פדגוגית זה יביא תועלת. האם שאלה זו עמדה לפני הועדה?

הי"ר א. רימלט:

כן. יש לנו גם איזו הצעה של דילול איטי במשך מספר שנים, לא פיזור בבת אחת.

ש. כהן:

האם לא הבאתם בחשבון שבית-ספר שנידון מראש לדילול, ויודעים את זה, שזה משפיע על עבודת המורים, המנהל, על ההורים? מבחינה פסיכולוגית, אם לא אומרים שום דבר, אלא אומרים: נשתדל - זה דבר אחר. אבל אם קובעים מראש שבת-הספר מועמד לפיזור, אז נוצרת אופירה בבית-הספר, לא רק בכיתות, גם בחדר המורים.

הי"ר א. רימלט:

ש. כהן:

לא גיבשנו את הענין הזה. יש בענין זה ויכוח. הדברים שמסרו לנו אנשי העיריה הם שתוך 3-4 שנים עומדים לבנות שם את שיכונני "כלל", והם למעשה ישנו את מפת האזור הזה. לכן חשבנו שאם כיתות ז'-ח' יועברו למקומות אחרים,

והרישום לכיתות א' יהיה אולי מצומצם, כלומר בית-הספר יעמוד במקומו, אבל מבחינת האיכלוס הוא לא יגיע למספרים גדולים, ייבנה את עצמו שוב לאט לאט ויקלוט את ילדי שיכוננו "כלל" - אז אולי תיווצר אינטגרציה.

שאלת הפיזור שניסינו לבדוק אותה איננה כל כך כת-ביצוע. בבית-ספר זה יש תלמידים רבים מאד עם בעיות אישיות, מופרעות בדרגות שונות, פיגור וכן הלאה. אפשר לומר שהעיריה יכולה להכריז על בית-ספר זה נניח כעל בית-ספר בעל מגמה של חינוך מיוחד, ומאחר שבאזור זה יש תלמידים רבים שיצטרכו להגיע אליו, אז הם ממילא ייקלטו בו. ותלמידים בעלי יכולת למידה גבוהה יותר יפוזרו בבתי-ספר אחרים. יש גם דעה כזאת. כמובן שהמורים הביעו התנגדות חריפה לפיזור. אחת השענות שלהם - ואני חושב שהיא די הגיונית, הם אומרים זאת מתוך מסירות לעניין - היא שברגע שהילדים הללו יפוזרו בבתי-ספר שונים בירושלים, יש סכנה שהם יהיו תמיד תלמידים שוליים. יש בזה הגיון. כשאנחנו אומרים דילול מסויים, הכוונה היא שבכיתות יוכלו לעבוד בצורה מתקבלת על הדעת, כדי שילכו לקראתם מבחינת השירותים השונים, הציוד הדידקטי, הגברת ההדרכה. בית-הספר זקוק להדרכה מוגברת יותר, כי אלה תלמידים שעוני טיפוח ברמה ירודה. יש כאן ילדים שעוני טיפוח משכבות של ותיקים. זה לא רק עוני, אלא תרבות עוני עמוקה. המורים טענו: אנחנו לא קיבלנו כל הדרכה מיוחדת בעניין זה, ואנחנו מעונינים לקבל אותה עד כמה שאפשר.

ייתכן ששילוב השירותים השונים, הטיפול המוגבר עד סוף שנת הלימודים, עד שייקבע מעמדו של המנהל - ישאו פרי.

אלה עיקרי הדברים. אלו כמובן רק התרשמויות אישיות שלי, לא מסוכמות על דעת חברי הועדה. אני מקווה שבקרב נסכם את הדברים בצורה הרבה יותר מגובשת וברורה, ונוכל להביא לפניכם את הדו"ח.

י. ברגסון:
אני רוצה להוסיף כמה מלים. עד שהועדה תסכם את המלצותיה, הקצבנו בינתיים סכום של 3,000 לירות, וכבר הודענו על כך למנהל בית-הספר ולכל הנוגעים בדבר, כיון שהועדה היתה בדעה שהציוד איננו מספיק. המנהל הגיש בקשה מפורטת לדברים שהוא זקוק להם וצריך לרכוש אותם בהיקף של 5,000 לירות. בשלב זה הוא כבר קיבל 3,000 לירות, ועוד 3,000 לירות לכלכלת בית. כלומר מצד זה ייעשו מצדנו כל המאמצים לצייד את בית-הספר בקצב מתאים, אף על פי שבשנים עברו בית-הספר צוייד. אבל אני חושב שהתנאים הפיזיים שבהם בית-הספר פעל, בשני מקומות, בלי אפשרויות טובות לנצל ולשמור כהלכה את הציוד, היו בעוברינו. אם כן, את ההמלצות האלה נבצע בהקדם האפשרי. חלק התחלנו לבצע עוד לפני שהועדה הגישה את המלצותיה.

על פי הרמזים שהגיעו אלינו בינתיים, נקבל את הצורך בהדרכה מוגברת של בית-הספר וצוות המורים. אנחנו חושבים בסוף שבוע זה להרכיב איזו ועדה פדגוגית מצומצמת כדי לעזור להם בתחום זה.

הפתרון הרדיקלי של פיזור או דילול הוא כמעט בלתי אפשרי מבחינה שכנית במקום שבו נמצא המוסד. אילו היינו מפזרים את הילדים של בית-ספר זה לבתי-הספר באזור, לא היינו מיטיבים עם הרבה. כי כדי לקלוט אותם, זה צריך להיות בית-ספר בעל יוקרה ובעל הרכב אוכלוסיה אחר. ובאזור זה לצערנו הרב אין בתי-ספר מסוג זה, להוציא בית-ספר רחביה שכבר קלט חלק אחר, ומבחינה זו הוא במצב שהפרופורציה הולכת גם שם ומתערערת, ולשם אי אפשר להפנות ילדים נוספים. התקוה היחידה שלנו היא שהאוכלוסיה תשתנה, וזאת לאחר שיתאכלסו שיכוננו "כלל" בעוד מספר שנים.

ההצעה לקיים את בית-הספר הזה כבית-ספר מיוחד סותמת בפנינו את האפשרות לחדש בית-ספר רגיל באותו מקום כאשר האוכלוסיה תשתנה. כי התו שידבק בו לא יאפשר לנו זאת.

נדמה לי שזה צריך להיות כיוון עבודתנו, כמובן עם בדיקה קפדנית של עבודתו של המנהל או ההנהלה, האם בשל הסיבות האובייקטיביות הוא פעל כפי שפעל, ולראות מה ישתנה עקב השינויים האובייקטיביים שיחולו עכשיו.

ז. הרמן:

אינני רוצה להתייחס למה ששמענו, זה מוקדם מדי. אבל אני רוצה להציג שאלה. ברור לגמרי שיש מצב חולה בבית-הספר. אני יודעת שמשרד החינוך היה ער לזה. למה צריך היה לחכות עד שתהיה צעקה בצ'בור, כדי להקים ועדה מיוחדת לבדיקת המצב, ולבוא למסקנות שיש צורך בשינויים מרחיקי לכת, ושגם הדברים היום-יומיים הם כל כך לקויים. אינני מבינה מה קורה כאן. במשרד החינוך היו צריכים להיות ערים לזה הרבה לפני שההורים קמו בצעקה.

מ. יודיד:

אני רוצה להציג שאלה בקשר למצבו של בית-הספר המקיף בראש-העין. כולנו קראנו ושמענו וביקרנו במקום, והעמידו אותנו בפני התוצאות שיהיו שם אם לא יבנו ויוסיפו פעבדות וחדרי כיתות. והמצב נשאר כפי שהיה. מה המצב היום, ומה התכנית לקראת שנת הלימודים הבאה? האם יהיה שינוי בבית-הספר מקיף זה, או שהילדים יצטרכו להישאר בחוץ?

א. כץ:

אני מבקש אינפורמציה נוספת על שביתת-הסטודנטים בסמינרים, הסיבות, עמדת המשרד ומה יהיה הלאה.

נ. אליעד:

אני רוצה לשאול את מר ברגסון מה המצב לגבי ועד ההורים של בית-הספר כי"ח. האם אין בעיות איתו? נדמה לי שיש לו מה לומר בנושא.

הינריך א. רימלט:

אנחנו התחלנו את הדיון בזה שהזמנו את ועד ההורים. תוך כדי דיון נודע לנו שיש עוד איזה ועד הורים קיימנו אתו ישיבה ארוכה, ואינני בטוח היום אם הוא היה ועד ההורים היחיד או לא. חוץ מזה השתתף בישיבה נציג ועד ההורים המרכזי בירושלים. על כל פנים לאחר שקיבלנו המלצה שתהיה ועדה לבדיקת המצב, על מנת לעשות משהו משמעותי למען בית-הספר כי"ח, ומשרד החינוך קיבל את ההצעה הזאת, לא ראינו צורך לשבת שוב לא עם ועד ההורים ולא עם הסתדרות המורים סניף ירושלים, שגם אתם ישבנו.

נ. אליעד:

למחרת הגשת המסקנות אנחנו עלולים להיות עדים לכך שועד ההורים יקום מחדש.

ד. פלר:

ועד ההורים מחכה למסקנות הועדה.

י. ברגסון:

לגבי ועד ההורים - אינני יכול לומר כרגע איזה הוא ועד ההורים הלגיטימי. הועדה נפגשה עם ההורים.

ש. כהן:

עד כמה שאני הבנתי, יש ועד הורים רשמי של בית-הספר כי"ח. אתו ישבנו. כעת יש ועד שכונה. הזמנו את מר חביב שמעוני. די להזכיר את השם הזה בבית-הספר כדי לעורר צמרמורת אצל כל המורים. זה הפך להיות שם מיסטי במקום הזה. הזמנו אותו לפגישה. הוא לא הופיע, כי למחרת היה צריך לטוס לארצות-הברית בשליחות משרד המסחר והתעשייה. קיימתי אתו שיחה שלפונת, ורשמתי את עיקרי הדברים ואת עיקרי בקשתם. יותר מזה לא יכולנו לעשות.

נ. אליעד:

אבל פה היו מספר אנשים.

הינריך א. רימלט:

הפרשה יותר מדי טובה. על כל פנים אני לא הייתי בטוח אם אלה שישבנו אתם היו רובם חברי ועד השכונה ומיעוטים חברי ועד ההורים, או להיפך. אבל הקדשנו לנושא זה זמן רב. אני חושב שמה שהחלטנו זה מה שההורים רוצים, אם הם מעוניינים לבדוק דרכים כדי לעשות לטובת בית-הספר, כלומר לטובת הילדים.

נ. אליעד:

אני מציע לוועדה בכל זאת להטות אוזן קצת יותר לאנשים אלה. אינני אומר להזמין אותם, אבל אני מציע זאת כי אני חושש שסיכומי הועדה והמלצותיה עלולים להתנגש עם ועד המקום. אם הועדה רוצה לעשות עבודה שלמה וחיונית, שתעזור ותתקבל על דעת כולם - היא לא צריכה להסתפק בשיחה שלפונת זו, אלא עליה לנסות לבוא אתם במגע, לשמוע אותם ולשתף אותם. כשהם הופיעו כאן, הם

12.2.1973 - ג. אליעד

הופיעו כועד בית-הספר. אין לי נתונים לדעת מה בדיוק קרה שם, אבל אחר כך שמענו שנבחר ועד חדש. הבינותי שאלה שהיו פה הם חברי ועד בית-הספר, ואלה הם הפעילים. כל נסיון לסייח את הדברים עלול רק להביא לתוצאות של התנגשות.

היו"ר א. רימלט:
אני בהחלט בעד זה שידברו עם כל מי שצריך. אבל להגיד שועד השכונה לא ישקוט ולא ינוח אלא אם כן יפוסר מנהל בית-הספר מיד - אינני חושב שאיזו שהיא ועדה יכולה לקבל תכתיב כזה.

ג. אליעד:
לא זו הכוונה. אני רוצה שלפחות נדע שניתנה להם ההזדמנות להשמיע את דברם. הועדה איננה חייבת לקבל את זה. ייתכן שזה לא נכון. אני בהחלט סומך על הועדה, אבל לדעתי היא לא תעשה עבודה שלמה אם לא תשמע את נימוקיהם. היא רשאית לפסול אותם, אבל עליה לשמוע אותם.

י. ברגסון:
הועדה קיבלה את הפרוטוקול של ישיבת ועדת החינוך של הכנסת, בו רשומים כל הדברים הנוגעים לפרשנות חוק. כלומר הדבר הזה הגיע לידיעת חברי הועדה. דאגתי לכך שכל אחד מהם יקבל את החומר, שלא יהיו חס וחלילה תחת השפעת הגוף הלגיטימי שנבחר בבית-הספר. אני חושב שאנחנו צריכים להיות זהירים ולא לדבר על שיוח. באותו רגע כבר ידענו שזה לא הגוף הנבחר. אבל בשכונה יש רשות לעסקנים לדאוג לבית-הספר שבשכונתם. העמדות של כל אחד תהיינה ידועות לכל חברי הועדה, לא נסתיר שום דבר. והראיה שהעברתי אליהם את הפרוטוקול של הישיבה שבה הביאו מר שמעוני וחבריו את כל הטענות הכבדות נגד בית-הספר. הוא ודאי לא יחדש שום דבר.

לשאלתה של חברת הכנסת הרמן מדוע חייכנו לצעקות - אינני חושב שחייכנו לצעקות. אני נכנסתי לתפקידי בדיוק לפני שנה, והתחלנו לטפל בעניין בית-הספר כ"ח. אני יודע שהטיפול היה גם לפני כן, והוא היה ממושך, כפי שאני רואה בתיק, חילופי מנהלים, חילופי מפקחים, בירורים בתוך המחוז ובמועצת המפקחים בעניין זה.

העובדה שקבוצה התעוררה בצעקה - גם היא לא התעוררה ברגע שהגילויים של בית-ספר זה כביכול היו גילויים של כשלון. הם טוענים שכבר 3-4 שנים המצב בבית-הספר הוא כפי שהוא, לפי תפיסתם. אלא עכשיו היתה משום מה הזדמנות לפרסם כרוזים ולבוא למשרד החינוך ולעירייה וכן הלאה. אובייקטיבית המוסד היה במצב קשה. לדעתי היה קשה אז למשרד להחליט אם הקושי נובע מהגורמים האובייקטיביים שאינם תלויים באדם, או שהקושי הוא באדם והוא גרם לקשיים הללו. זה עניין שאיננו מתברר תוך מחצית השנה. לכן נדמה לי שהקמת הועדה תעזור לנו לראות נכוחה מה המצב בבית-הספר.

המוסד קיבל כל מה שאפשר היה לתת לו מבחינת שעות, כוחות הוראה וכן הלאה. אי אפשר היום להציע להוסיף אף לא שעה אחת לבית-ספר זה. אלה עובדות. ונדאי נעשה כל שבידינו כדי להגשים את המלצות הועדה.

היו"ר א. רימלט:
אני מודה למפקח המחוז וליו"ר הועדה מר כהן. אני מקוה שתעמדו בזה שתוך שבועיים תסכמו את העניין. אם יש הצעות קונסטרוקטיביות מה לעשות עד סוף שנת הלימודים, יש להקדים ולסכם.

ש. כהן:
אם נצטרך לשבת עם הועד השני בשלמותו, זה עלול להימשך קצת יותר זמן.

ש. לויין:
אני חושב שכדאי לעכב את זה עוד שבוע, ובלבד שישמעו אותם.

המשך הדיון על רשות השידור, בעקבות הצעה לסדר היום של חבר הכנסת
י. חמיר בנושא: אופן עריכת שידורי "מבט" בטלוויזיה.

היו"ר א. רימלט: לפי בקשתם הזמנו לישיבה את חברי ועד
העובדים בטלוויזיה.

אגב דיון בהצעה לסדר היום על הדיווח
בטלוויזיה על האירועים בכנסת, קואליציה, אופוזיציה וכו', הרחיבה
הועדה את יריעת דיוניה על כמה נושאים - מבנה, תכנים, רמה וכו', יריעה
די רחבה. הועדה לא תדון בעניינים פרופסיונליים, כלומר בעניינים שבין
העובדים ובין ההנהלה מבחינה פרופסיונלית מקצועית. אנחנו מעוניינים
היום לשמוע מר לימור דברים ועובדות על הנושאים שהזכרתי. אין כוונה
ולא יכולה להיות כוונה של עימות בועדה בין ועד העובדים ובין ההנהלה.
דברים אלה שייכים למקומות אחרים.

אני רוצה להקדים ולומר שהשאלות, וינוסחו
כפי שינוסחו על-ידי השואלים, אינן מביעות עמדה, אלא הן שאלות שכל
אחד מאתנו ישאל כפי שהוא רואה את הדברים.

י. חמיר: לסדר. מדי פעם אני שומע שהתייחסות
לנושא ההצעה לסדר היום, גם על פי הכותרת,
היתה מוגדרת. האמת היא שבדברים שנאמרו במליאה היתה התייחסות לכל
מכלול הבעיות של הטלוויזיה, לרמה, לתכנים, לצורה, ואפשר לראות זאת
בפרוטוקול של דברי הכנסת. בין היתר התייחסתי בהדגשה יתרה לכנסת
ולמפלגות. אני אומר זאת מפני שמתקבל הרושם כאילו ועדה זו פולשת
לתחום לא לה. זה איננו נכון. הדברים נאמרו גם במליאה.

היו"ר א. רימלט: לפי הנוהג בכנסת, כשדנים בהצעה לסדר
היום הכותרת חוזרת ונשנית. אבל אני
הזכרתי את כל הדברים.

אני רוצה לשאול את מר לימור: יש רושם שאחת
מבעיות הטלוויזיה היא משמעת העבודה. קוראים ושומעים על כך. אני
רוצה שיהיה ברור שהדברים האלה לא נאמרו מפי הנהלת הטלוויזיה. אין
ספק שטיב המדיום הזה תלוי במידה רבה או מכרעת בעובדים, וכמובן בהנהלה.

דבר שני: יש התרשמות שבקרב הצוותים,
בדרגים השונים של הטלוויזיה, מה שלא יהיה תוארם, אין מספיק תחושה
לעובדה שהטלוויזיה זה מכסיר ממלכתי. אינני גולש בשאלותי לשום עניינים
של סיעות ומפלגות, לזה לא אתה ולא חבריך בועד העובדים כתובת לכך.
אני מדבר על תחושה ממלכתית. כלומר שלעתיים, בהכרעות הנתונות בידי
האיש בשדה, בדרגים בינוניים, יש יותר נהיה לגישה העתונאית, כלומר
לפיקנטי, למגרה, לדבר החריג והמרתק תשומת לב, לעתים מתוך האפלה על
המטרה של כתבה זו או אחרת או של דיווח זה או אחר, אם זה היסטוריה
של מושבה או של עיר וכו'.

א. כץ: מונח לפני שופס של החלטות מועצת עובדי
הטלוויזיה שפורסמו ברבים. יש פה נקודות
חמורות מאד. אחת מהן היא: "למרות ועל אף כשלונה של ההנהלה באיזו
וציוד הטכני, ניתן גם כיום לקיים בכוח האדם ובציוד המצויים בטלוויזיה
מיסודיים ברמה גבוהה. ההנהלה אחראית לניקול כושל ובלתי יעיל של כוח
האדם, הציוד והתקציב." זו האשמה חמורה מאד. היא איננה אנונימית,
אלא תחת הכותרת של החלטות מועצת עובדי הטלוויזיה, מלפני כמה ימים.

אני מבקש שתביא בפני ועדת החינוך ועובדות, -
לא הערכות, מחשבות או הרגשות - על סמך מה קיבלתם את ההחלטה הזאת.

(ב) לאחרונה אנחנו קוראים לבית הטלוויזיה
בית הזכוכית, כי כל דבר קטן שנעשה שם מקבל מיד פרסום רבתי בכל העתונות.
האם אתם כועד מחייבים את השיטה הזאת? האם לדעתכם זה מועיל או מזיק,
בטווח קצר וארוך, לכל הנושא שאתם מופקדים עליו?

12.2.1973 - א. כץ

ג) אם יהיה נסיון של ריאורגניזציה יסודית, האם תהיו מוכנים כנציגות העובדים לביטול השיבוץ הקיים בתקנים השונים, אני מתכוון גם ביטול של תקנים וגם ביטול של שיבוץ, ולתכנון תקנים ושיבוץ חדשים?

ד. קורן:
כיצד מחליט עובד הטלוויזיה בכנסת לאסוף את משלסליו וללכת הביתה? האם הוא עובד לפי שעות או לפי העניין? היו כמה דברים תמוהים ביותר. למשל, ביום ההולדת של הכנסת היתה ישיבה חגיגית. חצי שעה לפני כן אסף הבחור את הכלים והלך. וכך גם במקרים אחרים.

לאור המצוקה הכספית, האם יש לעובדים דעה, מחשבות או תכנית, איך אפשר לקמץ בהוצאות ולהגיע לרמת שידורים טובה? אני הייתי רוצה שתהיה רמה יותר טובה, אבל אפילו לפי המצב הקיים - האם יש לכם מחשבות? בסופו של דבר זה ענף שאתם חיים ממנו. מה יקרה באמת אם יהיו קיצוצים בתקציב?

נ. אליעד:
ברור שמה שכתוב בהחלטות מועצת עובדי הטלוויזיה אלה דברים חמורים. לפני שהגיעו למצב כפי שהוא מנוסח בארבעת הסעיפים הללו, אני יכול לתאר לי שהיה דין ודברים, היו נסיונות ומגעים ומאמצים לשפר. הייתי מאוד רוצה לשמוע מה התהליך. זה עניין של ארבע שנים. מה התהליך של היחסים בין מועצת העובדים ובין ההנהלה שלא הותיר דרך אחרת אלא להגיע למסקנות ולסיכומים החמורים הללו? מה הביא למצב זה? האם נעשו מאמצים לתקן את המצב לפני כן? בכלל, מה קדם לכל זה?

י. תמיר:
האם נכונה השמועה או הידיעה שאין רצון יצירה או שמחת יצירה בקרב עובדי הטלוויזיה בגלל תיסכולים, אכזבה, יחסים מעורערים בין העובדים לבין עצמם, בין העובדים לבין הרשות והנהלותיה בדרגות השונות, ההנהלה והמליאה? ואם כן - מה הסיבות לכך?

האם נכונה הידיעה שקיימת אבטלה סמויה ואי-סדרים אדמיניסטרטיביים, ועל פי העתונות - גם אחרים, במסגרת עבודת הצוותים השונים, סדרי התשלומים, הארכת שעות העבודה וכדומה?

איך היה רואה ציבור העובדים את מצב הרשות על-מנת להביא את הטלוויזיה - גם את הרדיו, אבל בעיקר את הטלוויזיה - למצב של ייצור תקין פחות או יותר, עולה בקנה אחד עם השקפתם של עובדי הרשות?

מ. ידיד:
אני מבקש לדעת בקשר לשידורים מהכנסת, איך הם נעשים, מי מזמין את הטלוויזיה, או שזאת יוזמה של הטלוויזיה עצמה לפי הנושאים שהיא קובעת לעצמה שכדאי לצלם ולדווח עליהם?

בקשר לנושא של הצלת יהודי ערב - כאשר יש דיון בכנסת או הצעות לסדר היום בקשר להצלת יהודי ברית-המועצות, הטלוויזיה מופיעה מיד. אין לי שום התנגדות לכך, להיפך, אני מאוד בעד הרחבת המערכה למען הצלת יהודי ברית-המועצות. אבל יש שאלה של הצלת שארית הפליטה של יהודי ארצות ערב. בארצות השכנות לנו מאזינים לשידורים שלנו, וכנראה לשידורי ישראל יש השפעה מסויימת גם על היהודים שם, לא רק על הערבים. היו לנו מספר דיונים על נושא זה, אך לצערנו הגדול הדברים לא באו לידי ביטוי בטלוויזיה.

ובכן השאלה היא האם אנשי הטלוויזיה באים לכנסת מוזמתם או שהם מוזמנים?

ב. שחור:
למה אינכם יכולים להסתפק בועד המנהל, שהוא מוסד אובייקטיבי של כל המפלגות, שהוא יקבע את הבעיות השנויות במחלוקת בין העובדים להנהלה?

היו"ר א. רימלט:
איננו דנים כעת בבעיות שבין העובדים להנהלה.

ח. גרוסמן:

כל ההחלטות שנתקבלו במועצת עובדי הסלוויזיה מכוונות להנהלה או לוועד המנהל, והן מייחסות את כל הכשלוניות להנהלה. אני רוצה לשאול האם העובדים, ועד העובדים או התארגנות אחרת שלהם, מקיימים ישיבות צוות כדי לבדוק כשלוניות או לערוך ביקורת על תכניות, בינם לבין עצמם?

במידה שדבר כזה מתקיים, מה התקשורת בין המדען הזה של הצוותים לבין ההנהלה? האם יש קומוניקציה בבירור שאלות האלה על תכניות שהיו ושצריך לבדוק אותן כדי להפיק לקחים לעתיד? כולנו יודעים שיש תכניות טובות ופחות טובות. לא יכולה להיות תכנית שתספק את כולם. ובכל זאת היו כשלוניות בולטים, לכל הדעות. נראה היה שמקורם בצוות שהחליט פה לפתוח, פה להפסיק, את זה לא לתת, בזה קצת לזלזל, וכו'. היו כשלוניות בנושאים לאומיים או בנושאים שהעסיקו את כל האזרחים.

בענין זה הייתי מבקשת לדעת איך העובדים בינם לבין עצמם מבקרים את עצמם, איך הם לומדים לקחים, והאם הם משתפים בזה את ההנהלה.

ט. לוי:

מדוע חיכתה מועצת עובדי הסלוויזיה בהחלטות אלה עד להתקפות הנוכחיות על הסלוויזיה? מי שמעניין בהחלטות מוצא בהן כתב אישום חמור מאד על הניהול של הסלוויזיה. הניהול הזה כפי שהוא אינו דבר חדש. הן אינן מתייחסות רק לתקופה של שלושת החודשים האחרונים, כלומר לתקופה שלאחר העלאת ההצעה לסדר היום של חבר הכנסת תמיר. אני שואל: אם המצב כל כך חמור, מדוע מועצת עובדי הסלוויזיה לא גילתה את דעתה ולא העלתה את התביעות האלה לפני שהענין תועלה בכנסת ולפני הגל הזה של התקפות על הסלוויזיה?

מהשאלה הזאת נובעת גם שאלה שניה. מסעיף 4 בהחלטות משתמע שמועצת עובדי הסלוויזיה היתה רוצה בחקירה אובייקטיבית של הבעיות. אני מניח שהנוסח "המועצה תברך" זו רק צורת דיבור, והכוונה היא הרבה יותר קונקרטי. אני מניח שאתם רוצים בהקמת ועדת חקירה. האם ניסיתם להשמיע את עצומותיכם לפני מליאת הרשות ולא זכיתם לתשומת לב מספקת?

י. הרמן:

באיזו מידה יש ביקורת עצמית דוקא בקרב העובדים?

האם אתם חושבים שלעובדים יש הכשרה מספקת ונכונה? והאם אתם חושבים שדוקא מקצוע העתונאי מכשיר לעבודה בסלוויזיה? האם אתם רואים חשיבות בהשתלמות תוך כדי עבודה?

שאלה אחרת נוגעת ליכולת להמשיך בעבודה שדורשת דמיון, יוזמה, מעוף, כוח יצירה וכו', במשך תקופה ארוכה, מבלי להפסיק ולהינפש. ואם כן, מה ההצעות - אם יש לכם הצעות - כדי להבטיח את האפשרות למלא את המשימות המוטלות עליכם?

שאלה נוספת בקשר לחופש היצירה. כל הנושא הזה מאד מסובך וקשה. האם אתם באמת מרגישים שלפי ההכוונה והקווים הכלליים שאתם מקבלים, אתם יכולים לפעול לפי מלוא ההבנה המקצועית שלכם, ובאיזו מידה יש הדדיות בין הרצון והצורך לעמוד על חופש היצירה ולהשתתף בקביעת הקווים הכלליים?

ברור שלא באים לעבודה זו בלי דעות קדומות. זה קשור בשאלה של מקצועיות האנשים העוסקים בזה. האם אתם מניחים שאפשר להיפטר מהדעות הקדומות ולגשת לנושאים עם האובייקטיביות הדרושה?

מ.צ. נריה:

אני קצת מופתע מנוסח ההחלטות של מועצת עובדי הסלוויזיה. בכל דבר יש צד חובה וצד זכות. פה יש לפנינו מצב כאילו הכל שחור: ההנהלה לגמרי לא בסדר ואילו העובדים לגמרי בסדר. בכל זאת קשה לקבל שהנהלה היא מאה אחוז לא בסדר והעובדים מאה אחוז בסדר. ייתכן שהנהלה אשמה בהרבה, ייתכן שגם לעובדים יש חלק מסויים במצב שנוצר, אינני יודע אם הרבה או מעט.

12.2.1973 - מ.צ. נריה

מועצת עובדי הטלוויזיה הרי אינה מצפה לא מועדת החינוך של הכנסת או ממישהו אחר שביום אחד יקומו ויסלקו את כל ההנהלה כולה וירכיבו הנהלה חדשה. הרי בסופו של דבר הם ימצאו איזון דרך ביניים. אז לשם מה להחריף את הדברים בצורה כזאת ולהציגם בצורה כה חריפה שכמעט יש בה משום ניתוק יחסים, בשעה שמחר מחרתיים יצטרכו לבנות גשר ולמצוא דרך. אני חושב שגישה זו יותר מדי חריפה.

י. תמיר:

באיזו מידה ציבור העובדים הבכירים, למשל הכתב הפרלמנטרי והכתב לענייני מפלגות, קובעים מי ומי יופיע בשידורים הפוליטיים? אני רוצה להביא דוגמה: ב-48 השעות האחרונות של סוף השבוע שחלף הופיעו בטלוויזיה בזה אחר זה 4 או 5 אישים מרכזיים, אישים בעלי מעמד בממשלה. כולם היו על שהרת מפלגה אחת. מי קובע את זה?

א. כץ:

על כל פנים לא ועד העובדים.

היו"ר א. רימלט:

דיברנו כאן על ציוד מנוצל או לא מנוצל. אני רוצה לדעת אם העובדה שמשתמשים פחות במכונת שידור ויותר בצילומים נובעת מתוך נוחיות או מסיבות אחרות?

מ. לימור:

אנסה להשיב על השאלות. על רובן אני יכול להשיב, אני מקוה שחברי יוכלו להוסיף ולהשלים. לפני כן יש לי הודעה אישית שנוגעת לי אישית.

מהפרסומים בעתונים ומהעתק פרוטוקול שנשלח אלי על-ידי חבר הכנסת תמיר, הבינתי שבישיבה הראשונה ציטט חבר הכנסת תמיר את דברי, ציטוט שלפיו כביכול אמרתי שאין שום הדרכה ושום הנחיה בכיסוי דיוני הכנסת. אמנם נאלצתי להגיב על כך גם בעתון כשראיתי שזה פורסם בעתון, ואני רוצה לומר כאן שהדברים לא היו מדויקים. כאשר חבר הכנסת תמיר שאל אותי מדוע לא נפעל אנחנו כמו שפועל ה-בי.בי.סי. וה-איי.טי.בי. באנגליה, על פי הסכם לפי גודל הסיעות, השבתי לו שאין הסכם כזה (לא חשוב מה דעתי עליז), וכל זמן שאין הסכם כזה, ענין גודל הסיעות אינו מחייב אותי. לא אמרתי שלא מחייב אותי שום דבר ושאינ לי הנחיה לשום דבר.

י. תמיר:

גם לי יש הודעה אישית.

מ. לימור:

יושב-ראש הועדה שאל בענין משמעת העבודה בטלוויזיה. אני חושב שלא אגלה סוד מקצועי אם אומר שהפעלה תקינה ויעילה של הטלוויזיה בלתי אפשרית ללא משמעת קפדנית של עבודה. השעון שמופיע לפני מהדורת החדשות ולפני תכניות אחרות לא בא לומר רק מה השעה, אלא הוא צריך להזכיר לנו שלמשל בלי משמעת זמן לא תיתכן עבודה רצינית בטלוויזיה. אנחנו יודעים ומודעים לכך שיש בטלוויזיה משמעת עבודה לקויה בצורה החריפה ביותר.

הועד הנוכחי שאני עומד בראשו עשה מעשה אנטי-יוניוניסטי בצורה קיצונית, כאשר למחרת היבחרו הוציא הודעה לעובדים שבה נאמר שהועד הזה לא יגן על אף עובד שיימצא אשם בעבירה משמעתית. יחד עם זאת, במשך ארבע וחצי שנות קיומה של הטלוויזיה הועמד לדין משמעתית של רשות השידור עובד אחד בלבד, וגם זה על שאותו עובד כתב מאמר בעתון על הועד הפנהל, בלי שקיבל לכך אישור בהתאם להנחיות, ועבר עבירה משמעתית. זה היה מקרה יחיד שעובד בטלוויזיה עבר עבירה משמעתית והועמד לדין עליה.

ש. אלמוג:

זה איננו נכון.

היו"ר א. רימלט:

המסקנה מובריך היא שאין משמעת, אבל לא מפעילים בית-דין משמעתית?

מ. לימור:

ביקשת רק עובדות. העובדה היא שככל שידוע לי במשך ארבע וחצי שנות קיום הטלוויזיה משמעתית. לא הועמד אף עובד נוסף לדין.

אני חוזר וקובע שמשמעת העבודה בטלוויזיה

לקויה בצורה בלתי רגילה.

א. כץ:

על סמך מה אתה קובע את זה?

פ. לימור:

אני יכול להביא דוגמאות לאין-ספור. בחודשים האחרונים קיבלנו על עצמנו במחלקת החדשות להתלונן ולהגיב על כל מקרה שבו נתקלנו בהפרת משמעת, הן בתוכנו והן מחוץ למחלקת החדשות. בשום מקרה, גם כשהתלוננות נמצאו בכוננות, כלומר היתה עבירת משמעת - לא הועמד האיש לדין משמעת. יש דוגמאות של צלמים שסירבו לצאת לעבודה עם כתבים; של כתבים שלא הופיעו בזמן לעבודה, ואני במיוחד מדגיש את ענין הזמן, כי אני מוכרח לחזור ולומר: הענין של עמידה בלוח זמנים, לפחות בענין החדשות, אבל לא רק בענין החדשות - הוא נפשונו.

יש בעיות של תחבורה. לפני שבוע ימים הייתי אמור להכין כתבה על דיון שהתנהל בכנסת. לא הכינתי את הכתבה הזו, משום שהצוות לא הגיע לכנסת בזמן, משום שלא הועמד לרשותו הרכב, לא מפני שאין רכב להעמיד לרשותו, אלא בגלל בעיות שנוצרו עם הזמנת הרכב וקבלתו. נכון שיש לנו הוצאות גדולות מאד של רכב, בכל יום ובמשך כל החודש. אבל זו דוגמה אחת של עבירה משמעתית. אינני קובע מי אשם בה, אבל מישהו ודאי אשם בה, והבירור לא מוצה, איש לא הועמד לדין משמעת.

מדי ערב, לאחר שידור "מבט", עורכי "מבט" מעבירים דיווחים על רשימת התקלות שהיו. בין התקלות יש בכל ערב לפחות תקלה אחת שהיא תוצאה של רשלנות או פגיעה במשמעת העבודה. עד היום הזה לא הועמד איש לדין משמעת בעקבות דיווחים אלה, וזה כבר ענין של חודשים-שלושה.

ג. אליעד:

למי אתם מעבירים את הדיווחים האלה?

פ. לימור:

לממונה עלינו, שהוא מנהל מחלקת החדשות. אנחנו יודעים שהדיווחים האלה עוברים הלאה

למנהל הטלוויזיה.

אני יכול לתת דוגמה אחת. לפני כשבועיים-שלושה נקצץ "מבט" לפני תום השידור, בעקבות גלישה של "מבט" על הזמן שיועד לו. יכול להיות ויכוח מי אשם בזה שהשידור נקצץ - האם האיש שהביא למסך יותר חומר מהזמן שהוקצב לו, או הסכנאי שקצץ את "מבט". אבל מישהו ודאי אשם. בענין זה התקיים חלק של הבירור, היתה התנצלות, שום דין לא מוצה בענין זה.

אני יכול להביא דוגמאות נוספות, המוכיחות שמשמעת העבודה בטלוויזיה לקויה, אך אינני חושב שיש טעם בכך. כשאני צריך להוציא צוות לעבודה, הדבר יכול להימשך בין חצי שעה לשעה מעבר לזמן שקבעתי. כאשר את הזמן הזה אני צריך ככתב להקדיש לתחקיר, ללימוד הנושא, לשיחות מוקדמות עם אנשים - את מרבית האנרגיה שלי עד ליציאה לשטח עלי להוציא בבעיות של ארגון, במציאת פתרונות לבעיות שנוצרות. אתפוגל בקבעה לשעה 11 לפני הצהרים פגישה עם בגיד בנק ישראל לצורך ראיון ל"מבט" על המשבר של הדולר. בעקבות פנייתנו הוא ביטל פגישות בזו אחר זו. לבסוף הצוות הגיע אליו באיחור של שעה ורבע. ודאי שלכל אחד מאנשי הצוות יש סיבה לאיחור זה. אני משוכנע שכמו שעד כה לא מוצה הדין כנגד איש מאנשי הצוות, גם במקרה זה לא ימוצה הדין.

יושב-ראש הועדה אפר שההתרשמות היא שאין בקרב העובדים תודעה שהטלוויזיה זה מכשיר ממלכתי, ושיש נטייה לחריג, למעורר תשומת לב, לא לעיקר. בענין זה אענה בעיקר על אנשי מחלקת החדשות. אמנם יש 250 עובדים תקינים בטלוויזיה, ואפשר לומר שהיחסים - למרות כל המריבות שעליהן אתם מרבים לקרוא בעתון - הם משפחתיים מאד, אנחנו מכירים איש את רעהו טוב מאד, אבל על הענין הזה של התודעה הממלכתית לא הייתי מתחייב לגבי כלל עובדי הטלוויזיה אם היא ישנה או לא, הייתי מתחייב עליה לגבי עובדי החדשות. וגם לגבי עובדי החדשות - לא לגבי כולם, משום שמרבית האנשים שאת כתבותיהם אתם רואים היום על המסך הם אנשים חדשים, שמתחלפים בתדירות גבוהה מאד, בלי שיהיה זמן לתהות על קנקנם ולדעת בדיוק אם הם יהיו אי-פעם אנשי מקצוע, האם הם חדורים תודעה ממלכתית או לא.

12.2.1973 - מ. לימור

לגבי אותם אנשים שעליהם אתם מרבים לקרוא בעתוננים, שאת רובם אתם מכירים - אני חושב שהשאלה מיותרת. רובכם מכירים את מרבית הכתבים שפועלים בטלוויזיה מאז תחילתה, שאמורים לתת את הטון. אתם מכירים את אלי ניסן, את דן שילון, את חיים גיל, את יאיר אלוני וכן הלאה. מכל מקום אני חושב שלא אעורר מחלוקת בתוך רשות השידור, בהנהלה ובקרב העובדים אם אומר שאותה תודעה ממלכתית - אם ובמידה שניתן להגדירה - שאליה אתם מתכוונים, קיימת.

ובכל זאת, אתה אומר, נוצר רושם של נהיה לחריג ולמעורר תשומת לב. אנחנו מצויים במידה רבה בתוך קונפליקט מתמיד, שאישיית איננו רואה בו קונפליקט רע, בין הרצון להיות עתונאי מעולה כפי שהדבר מוגדר בעולם העתונות - לא בוועדת החינוך ולא במקומות אחרים (עתונאי שמביא סקופים, כותב לענין, מביא חומר מענין, עם הדגשה על חומר מענין), לבין הצורך המתמיד לרסן את עצמנו במובן הממלכתי, כפי שאתה קורא לו. והקונפליקט הזה בא לידי ביטוי בכל שעה בעבודתנו. ברגע שאנחנו מביאים כתבה שאתם הייתם מכנים אותה חיובית קונסטרוקטיבית צרופה, אנחנו עשויים להסתכן בכך שהיא תהיה משעממת. לא תמיד. כשאני מדבר על כתבה קונסטרוקטיבית חיובית, אני מתכוון לכתבה שמראה רק את האור, רק את החיובי שבחיים. גם פתבות כאלה איננו יכולים לעשות בצורה מענינת מאד, אבל בשביל זה היינו צריכים לקבל הנחיה חד-משמעית: הטלוויזיה נועדה להראות רק את האור והחיובי שבחיינו, בחיי המדינה, בדברים שמתרחשים. ביום שנקבל הנחיה חד-משמעית כזאת, ייתכן שחלק מהאנשים יפרוש. אבל אותו חלק שישאר ידע שזאת מטרתו, ואמנם יעשה את הדברים בצורה מענינת.

היו"ר א. רימלט:
לא התכוונתי להעמיד את הדברים בצורה קיצונית כזאת, או רק צללים או רק אורות. התכוונתי לעשות צדק עם נושא מסויים מכל הצדדים. בכל דבר יש גם אורות וגם צללים. הבעיה היא האיזון והפרופורציה.

מ. לימור:
מכל מקום אסכם ואומר שאני חושב שכל אותם אנשים שאליהם אתם יכולים להתכוון כשאתם מדברים על מחלקת החדשות, אותו גרעין ותיק של מחלקת החדשות, מחוננים בתכונה שאתם מכנים אותה החשמה ממלכתית. כלל זה חל גם על אותם האנשים במחלקת ההסברה של מחלקת התכניות, שהם צעיקר יוצאי הירדן.

בהקשר זה אני מוכרח לחזור ולומר שהדיבורים החוזרים ונשנים על כביכול חדירת יסודות שמאלניים או אחרים, בעלי גוון זה או אחר, לטלוויזיה, הם דיבורים סתם. מעולם לא הובאה דוגמה איפה היסוד השמאלני. אלה שאומרים כך, שיביאו דוגמה, איפה היסוד השמאלני.

חבר הכנסת כץ התייחס להחלטות מועצת עובדי הטלוויזיה (אגב, הן כבר מיושנות לעופת החלטות שנתקבלו אתמול באסיפה כללית של עובדי הטלוויזיה). נאמר שם שניתן בתקציב הנוכחי לקיים מישדורים ברמה גבוהה יותר מאלה המתקיימים היום. והוא שואל מה הן העובדות, על סמך מה נתקבלה החלטה זו. אני חושב שחלק מהתשובה כבר אמרתי בדברי הקודמים. אם היתה משמעת עבודה - וזה תרי לא דבר אבסטרקטי, אם צוותים היו יוצאים בזמן, אם אנשים היו מתייצבים בשמן לעבודה, אם היתה מופעלת בטלוויזיה השיטה של שכר ועונש...

מ.צ. נריה: מדוע אינה מופעלת?

מ. לימור:
לא אני האדם שצריך להפעיל אותה. ועד העובדים אינו טוען לסמכויות ניהוליות. להעמיד אדם לדין משמעתי - זה תפקידו של המנהל. על זה אין חילוקי דעות. אמרתי קודם שעשינו מעשה אנטי-יוניוניסטי כשהודענו מראש שלא נגן על מי שעבר עבירה משמעית. אני חושב שהלכנו מעבר לתפקידנו כועד עובדים.

אבל אנסה לתת דוגמאות נוספות איך ניתן לקיים רמת מישדורים גבוהה יותר בתקציב הקיים. אחת הדוגמאות הידועות והבדוקות בבנין היא שמוציאים הפקות אל מחוץ לטלוויזיה. זה כשלעצמו עדיין לא גורם לביקורת עצמית, כפי שנשאלתי אם יש ביקורת עצמית. אבל יש תכניות שעולות כסף רב. התעריף המקובל נע בין 1,000-1,500 לירות לדקת שידור. הממוצע בשוק לתכנית בת 30 דקות הוא כ-30 אלף לירות.

12.2.1973 - מ. לימור

מדובר בדוקומנטציה שמופקת כאן בארץ. אני מניח שכולכם חזיתם בחלק מהסידרה שנקראת "היום לפני 25 שנה". אינני יודע מה מידת הביקורת שלכם על איכות התכנית הזאת. אבל בתוך בנין הטלוויזיה, בקרב העובדים, יש ביקורת קשה על איכותה. תכנית כזאת, לפי העדויות של חברי שהם האנשים שמזמינים את התכניות ומפיקים את התכניות, עולה כ-12 אלף לירות בהפקה עצמית, במקום 30 אלף לירות בחוץ.

ד. הירשפלד:

בהפקה עצמית יש לנו מה שנקרא אמצעים פנימיים ואמצעים חיצוניים. לגבי מה שאנחנו משלמים החוזה, הוצאות ממשיות, יש לנו סור אחד. סור שני זה כל ההוצאות בתוך הבית. מתוך הנחה שלמעשה את המשכורות אנחנו משלמים ממילא לכל הצוותים האלה, ובהוצאות הממשיות כלולות הוצאות פיתוח פילם, הוצאות נסיעה וא"ל - סרט כזה של חצי שעה עולה לנו 12 אלף לירות. תלוי בכמה פקופות מצלמים וכמה ימי צילום פוקדשים לסרט. אני מדבר על סרט דוקומנטרי, לא דרמה. כשאנחנו מוציאים את זה החוזה - סרט כזה עולה 30 אלף לירות. וזה מוצא מהתקציב של תכניות עבריות.

ה. תמיר:

כמה עולה סרט כזה מבויימים?

ד. הירשפלד:

הבעיה מה זה נקרא ביום. כדי להפיק סרט דרמה עם שחקנים, ההוצאה מגיעה עד ל-74 אלף לירות לסרט של 50 דקות. זה גם תלוי בדרך כלל מי השחקנים שמשתתפים בדרמה. זה יכול להגיע לסכום של 74-75 אלף לירות, כולל הוצאות פנימיות וחיצוניות. סרט כזה בחוץ יכול להגיע עד 100 אלף לירות בערך.

דוגמה נוספת. יש לנו "או.בי.", זו מכונית הקלטה שעלתה כ-3 מיליון לירות. את המכונית הזאת מוציאים היום עם צוות של 25 איש. לדוגמה, אם יש העברת שידור מיד אליהו, זה נעשה על-ידי מכונית ה-"או.בי.". כל מופע חי שאנחנו מזמינים - למשל, את התכנית על תיאודורקיס הזמנו בחוץ, כמו כן את התכנית על אסתר עופרים - אנחנו יכולים לכסות היום עם ה"או.בי." באיכות הרבה יותר גבוהה. כי אלה דברים שבנויים ל"או.בי.", לא למצלמות פילם. ההפרש יכול להתבטא ב-15 אלף לירות.

אופרים שאין מספיק אנשים. זה זכרון כרגע, שחסרים ששה אנשים כדי להפעיל את מכונית ה"או.בי.". זה התפקיד ההנהלה לשבץ עובדים.

בשנה האחרונה יצאה מכונית ה"או.בי." 40 פעם. בדקתי מה הניצול של מכונית כזאת בתחנות בחוץ-לארץ. היום המגמה היא לעבור יותר מפילם ל"או.בי.". בתחנה שביקרתי בה מגיע ניצול המכונית הזאת ל-120%. כיון שיש להם 200 ימי עבודה, הם מנצלים אותה יותר.

עשיתי חשבון כמה עולה לנו רק הריבית על המכונית הזאת. זה 300 אלף לירות. ובכן מכונית כזאת עומדת ולא מנצלים אותה.

עומדת מכונית שניה, ישנה, שעם השקעה

מסויימת אפשר היה לבצל אותה.

זאת אומרת שאפשר היום, באמצעים העומדים לרשותנו, על-ידי תזוזה קטנה מכאן לשם, להפיק הרבה יותר, והרבה יותר טוב. אני אומר זאת בתור איש פילם. כשבאים אלי ואומרים לי להוציא צוות, אני מציע להוציא את מכונית ה"או.בי.".

אקח לדוגמה את המחלקה שלי, מחלקת הצלמים. תמיד יש בעיות של צוותים. היום מחליטים שאנחנו צריכים כך וכך צוותים כדי לכסות תכניות בעברית, ערבית, חדשות בעברית וחדשות בערבית. לשם כך אני צריך תקציב מסויים. אינני יכול לתכנן בהתחלת השנה על 15 צוותים, ושאהר כך יהיו פחות. איחור של צוות, כמו שקרה אתמול עם נגיד בנק ישראל, או איחור לשכס מפלכתי - הקהל רואה את זה אחר כך על המסך.

יש תחנות בחוץ-לארץ שאינן עשירות פאתנו

מבחינת תקציב. אבל יודעים שצוות פילם זה צוות עם אמצעים שלו, עם מכונית שלו, והצוות הזה יכול בכל רגע לצאת לעבודה. אצלנו התחבורה

12.2.1973 - ד. הירשפלד

שייכת למחלקה אחרת. יש אצלנו מה שנקרא ואן, זו מכונית להובלת סחורה. בזה מובילים את הצוות. נכון שזה חוסך במידה מסויימת, אבל אפשר לתאר איך צוות מגיע למקום קצת יותר מרוחק אחרי נסיעה ממושכת במכונית כזאת.

החשמלאים למשל שייכים להנדסה. אני מקבל אותם בסיפוח מהנדסה. כל המערכת הזאת בנויה היום כך שהנדסה זה דבר לחוד וטלוויזיה זה דבר לחוד. היום הסופרבייזר יכול להגיד למנהל הטלוויזיה: אינני כפוף לך. ויש בינינו ויכוחים.

מ. לימור:

חבר הכנסת כץ שאל האם אנחנו מחייבים את שיטת "בית הזכוכית", כלומר שכל דבר שקורה בבית הטלוויזיה נראה ונשמע בחוץ ומתפרסם בעתונות. הייתי מחלק את אותם דברים שנשמעים ונראים בחוץ לשניים: (א) רכילות; (ב) העמדות של העובדים כשהן שונות מאלו של ההנהלה.

לגבי הרכילות - השאלה אינה יכולה להיות מכוונת אלינו. מה זאת אומרת אם אנחנו מחייבים את השיטה הזאת? ודאי שאנחנו שואפים להיות ביחסים חבריים טובים יותר. ודאי שמדי פעם יש ויכוחים וחרפות. בדבר זה כשלעצמו אינני רואה אסון גדול. עבדתי מספר שנים בעתון לפני שקמה הטלוויזיה, ובתור עתונאי איש לא היה מצפה ממני לידיעה על מה שמתרחש במקום עבודה זו או אחר, מה אמר מנהל יחידה זו או אחרת. העובדה היא שיש צמא בשוק העתונאי לכל מה שמתרחש בטלוויזיה, וכל זה מודפס. האם בגלל זה לא נקיים בינינו דיבורים? היתה תקופה שהחלטנו שלא נדבר בינינו בחדר החדשות. אבל כמה זמן אפשר להיות כך? אז אמרנו: שיכתבו. ודאי שהייתי מעדיף שזה לא יהיה כך, אבל זו מציאות שאני מוכן להשלים אתה. הרכילות אינה משפיעה בשום אופן על העבודה שלנו. יש בעיות; אין סכסוכים. חוסר הפרופורציה כאן ברור.

באשר לעמדות של הועדה, עמדות של המועצה - במשך זמן רב השתדלתי למנוע כל הדלפה לעתונות, עד כמה שיכולתי, בקרב הקבוצה שבה אני אושב בועד ובמועצה. קיבלנו החלטה שכל נושא שיש לנו בביור עם ההנהלה, נביא בפני ההנהלה, נקבל תשובה ונקיים עד כמה שאפשר דיון ענייני, בלי להוציא את הדברים לעתונות. לדאבוני הרב הדבר לא מחזיק מעמד. אינני מחייב זאת. אין שום עמדה של ההנהלה, בישיבות הועד המנהל, בישיבות מליאת רשות השידור, שאינה באה לידי ביטוי. וזה לגיטימי. העובדה היא שבמרבית המקרים אנחנו עומדים בשני צידי אמיתרס. ואם אנחנו רוצים לשמור על איזון שהיא עקביות בהבעת העמדות שלנו, איננו יכולים שלא להשפיע את דעתנו.

נשאלתי פה מדוע הגענו למצב כזה שאנחנו מוציאים הצהרות והחלטות כאלה לעתונות. אתייחס לתקופה האחרונה בלבד, מאז שנבחר ועד מנהל חדש. עם בחירתו של הועד המנהל החדש, התקיים דיון ביוזמתו של יו"ר הועד המנהל, שנקבע לו המשך. לפני שנתמנה הועד המנהל הזה עשינו מספר פעמים נסיונות להשיח את לבנו לפני הועד המנהל, לומר לו מה אנחנו סבורים ניתן לתיקון, לומר חלק מהדברים שאנחנו משמיעים כאן היום. הדבר נבצר מאתנו, כי לא התפרצנו בכוח. שמחנו על כך כאשר עם מינוי הועד המנהל החדש הוזמנו לרב-שיח יחד עם אנשי החדשות ברדיו. לדעתנו דבר זה מראש יצר מצב שבו העיקר יתמסמס ולא יגיע לידי ביטוי, ורק דברים שולליים, סינפטומים, השמצות, יגיעו לידי ביטוי, גם בעקבות זה שאנחנו יושבים יחד עם אנשי הרדיו, ואנחנו רואים את הבעיות העיקריות שלנו לא כבעיות כלל-רשותיות, אלא כבעיות טלוויזיוניות, וגם בגלל שכשיושב קיבוץ כה גדול של אנשים, מטבע הדברים שהעניינות הולכת לאיבוד. אבל יחד עם זה שמחנו, כי זו היתה ההזדמנות הראשונה שלנו להיפגש בצורה בלתי אמצעית עם הועד המנהל. בעקבות שתי פגישות אתם נאמר לנו שלאחר שאת הדברים הרעים והמרים שפכנו, עכשיו יגיע תור העניינות, נערוך פגישות בקבוצות קטנות. אבל גם זה לא התגשם עד עצם היום הזה. ונבצר מאתנו, מלבד במקרה של קובפליקט שהגיע לידי השבתה, להופיע לפני הועד המנהל.

כולם שואלים מה התעוררנו היום לפתע ומבקשים

ועדת בדיקה. אני רוצה להזכיר שהאסיפה הכללית של אגודת העתונאים בירושלים החליטה בנובמבר 1971 על פניה לשר הפמונה על ביצוע חוק רשות השידור ולכל המוסדות והגופים לתקיים ועדת חקירה שתבדוק מה שורש הרע בטלוויזיה.

מ. תמיר: מה דעתכם לגבי מומחה מחוץ-לארץ שהוצע להיות חוקר?

מ. לימור: הטלוויזיה הוקמה על-ידי מומחים זרים. אפילו בניה שיבוא המומחה הטוב ביותר, הוא יוכל רק לעשות דיאגנוזה. זה יקח לו זמן. בעקבות זאת צריך לבוא הריפוי, וזה לא יהיה בידינו. אז אנחנו חוזרים לאותה עמדה.

נשאלתי האם נהיה מוכנים למבנה חדש. בהחלטות האסיפה הכללית מאתמול יש לכך תשובה, שהיא פונה וממליצה. בהקשר זה אני רוצה להזכיר שועדת השרים לעניני טלוויזיה, שהוקמה ערב הקמת הטלוויזיה, החליטה שבשלב זה הטלוויזיה תפעל במסגרת רשות השידור, ומקץ שנה וחצי תיבדק מחדש שאלת המבנה.

ש. אלמוג: אתה טועה. ביחס לשתי נקודות אופרטיביות שועדת השרים לא הגיעה בהן להחלטה מכרעת, היא השאירה את הענין פתוח לבדיקה נוספת. אבל לא ביחס למכלול הבעיות.

מ. לימור: על כל פנים גם לגבי שני פרטים אלה לא קיימה הממשלה את הבדיקה המחודשת. עד כמה שזכור לי הדבר העיקרי הוא ענין האינטגרציה.

ש. אלמוג: היה מדובר ביחס לצורת הארגון של החדשות בטלוויזיה ועל צורת הארגון של השידורים בערבית. גם פה - לגבי הצעה לשתף יותר את שתי המערכות.

מ. לימור: המצב העכשווי הוא שיש איזו שהיא אינטגרציה מינהלית, ויש הפרדה אופרטיבית, כאשר בראש המבנה כולה. והמצב הזה של חצי-חצי לדעת העובדים ודאי שאינו מוסיף כושר יעילות להפעלת הטלוויזיה. בין הדברים שהושמעו אתמול באסיפה הכללית נאמר שתהיה אינטגרציה או שתהיה הפרדה, אבל שתהיה החלטה. ניאבק ונשמיע את דעותינו בכל מקום שיינתן לנו על מה שיוחלט, אבל שתהיה החלטה.

ד. קורן: למה זה מפריע? איפה זה מפריע?

ד. הירשפלד: ניקח לדוגמה את ההנדסה. יש למעלה פירמידה. יש הנדסה של רשות השידור, היא כפופה למהנדס הראשי של רשות השידור, לא למנהל הטלוויזיה. אם צריך היום לרכוש ציוד לטלוויזיה, או אם אני רוצה לשנות משהו במחלקה שלי, איש ההנדסה קובע זאת. בתחנות אחרות מקובל שיש יועץ טכני ויועץ כספי, ויחד הם מחליטים. אצלנו מחלקת ההנדסה היא המחליטה.

יש מהנדס ממונה ויש מהנדס כללי שיושב ברשות השידור. בתחנה יש מהנדס ממונה. ממנו יוצאת השלוחה שנקראת הנדסה, עם כל המחלקות שלה. כל זה כפוף למהנדס הממונה ולמהנדס הראשי, ולא למנהל הטלוויזיה.

ד. קורן: צה"ל בנוי כך.

ד. הירשפלד: היום המפקח יכול לבוא למנהל הטלוויזיה ולהגיד לו: אינני מקבל ממך הוראות, יש לי ממונה.

מ. לימור: אנסה להסביר זאת בצורה יותר כללית, בלי התייחסויות אישיות. יש מנהל טלוויזיה, ותסכימו אתי שהיה טוב שהוא יחליט על סדר עדיפויות בתוך הטלוויזיה. מנהל הטלוויזיה איננו יכול היום להחליט על סדר עדיפויות בתוך הטלוויזיה בלי אישורו של הממונה על החלק הטכני בבנין הטלוויזיה.

ד. קורן: זה אפשרי. מה קורה עם אלוף פיקוד שזקוק לסיוע טקטי של תותחנים, רפואה וכו'.

היו"ר א. רימלט: הבעיה היא לא כל כך המבנה, אלא התקשורת.

ד. קורן:

זה ענין של יחסים.

ד. הירשפלד:

זו הנקודה. אותי לא מענין אם אני מקבל את האנשים שלי בסיפוח או בהצבה. אני מקבל שכנאים. לא מפריע לי למי הם צפופים. אבל למעשה מי שקובע את סידור העבודה זה ההנדסה. מה שאני מקבל זה שיריים. אם אני רוצה להפעיל עוד אולפן וחברים לי אנשים, השיקול אם להוסיף אנשים לא נעשה בתוך בית הסלויזיה, אלא ברשות השידור. אם זה היה עובד בסדר, זה לא היה מפריע לי. אבל העובדה היא שזה לא עובד.

היו"ר א. רימלט:

אני מציע שבישיבה הבאה נמשיך בשמיעת תשובות חברי ועד העובדים לשאלות של חברי הועדה. אבל לפני שנסיים את הישיבה, מר תדמור, מנהל הסלויזיה, ביקש להעיר שתיים-שלוש הערות.

י. תדמור:

אעיר על כמה מהדברים שהושמעו כאן, אם כי אני מכין שיש עוד דברים שהועד רוצה להשיב עליהם.

לענין המשמעת - אני מקבל שהמשמעת בסלויזיה היא רופפת. אף על פי כן אני סבור שהצגת המשמעת כפי שהוצגה כאן היא מופרזת ומוגזמת מאד. ביחס למה שהוצג בנושא המשמעת, לא רק כאן, אלא גם בפעמים אחרות, אני חושב שרמת המשמעת בסלויזיה טובה יותר.

היו"ר א. רימלט:

אולי אתה רוצה להתייחס לעובדות שנאמרו כאן?

י. תדמור:

אשר לעובדות - למעשה לא הובאו כאן מספיק דוגמאות כדי שאפשר יהיה להתייחס אליהן. אם מדובר למשל על הדוגמה של בית-הדין המשמעת - אני רוצה לומר שבתקופה שאני עובד בסלויזיה העברתי לפחות חמשה מקרים לבית-הדין המשמעת. יכול להיות שלעובדים אין מספיק אינפורמציה על כך; יכול להיות שזה פגם של ההנהלה.

ש. אלמוג:

יש החלטות שהן לפרסום ויש החלטות שאינן לפרסום.

י. תדמור:

אין ספק שענינים שנדונים בבית-הדין המשמעת יש להם ערך לגבי כל ציבור העובדים. אבל אם זוהי הדוגמה - זוהי תשובתי.

ועוד הערה לענין המשמעת. לפי הערכתי אין שום סיכוי לנהל את הסלויזיה בצורה אוטוריטטיבית. בפנינהל כמו הסלויזיה, שתפוקתו היא יצירה, לפי הערכתי אין דרך אחרת אלא לבסס את העבודה ואת התפוקה על מידה רבה של מוטיבציה, שכנוע, הסברה. בהעדר אלה אין לפי דעתי שום סיכוי לעבודה. מי שמתעשע במחשבות שיש אפשרות לנהל את הסלויזיה בצורה של סמכויות והוראות וכיו"ב, במסגרת החוקית הנתונה ובמסגרת הסמכויות הניתנות היום בידי הנהלת הסלויזיה, שעות בידו.

היו"ר א. רימלט:

אם יש מקרה של הפרת משמעת, ואינך רוצה להעניש, אלא לשכנע ולהסביר. האם זה נותן פירות?

י. תדמור:

במקרים רבים זה נותן פירות. אגב, הבאת אדם לדין משמעתי זו למעשה הדרגה הסנקטיבית החמורה ביותר הקיימת בפירמידה של הסמכויות או של הענישה. ואם בתקופה של שנה הבאנו חמשה מקרים לפחות לדין משמעתי, אני חושב שזה מספר סביר. עד לדין משמעתי יש עוד דרכים שונות, כמו שיחה, צזיפה, התראה, מכתב לתיק האישי, בירור כזה או אחר וכיו"ב. דברים מסוג זה נעשו למאות.

מ. ידיד:

האם כל תלונה על רשלנות נבדקת?

י. תדמור:

אינני יכול להתחייב. אבל יש מוסד קבע, דיון בוקר, ובו נבדקות כל הטענות וכל התקלות של ליל אמש. יש מכתבים אישיים, בירורים בין הצדדים הנוגעים

בדבר, איש החדשות וההנדסה, ומוציאים מסקנות. לא מעמידים כל מקרה לדין משמעתי.

לענין התפיסה הממלכתית - אני רוצה להצטרף לדברים שאמר מיכה לימור. כמנהל הטלוויזיה אני מקבל אותם במלואם. אני חושב שההאשמות הנשמעות בציבור ביחס להעדר תפיסה ממלכתית בקרב עובדי הטלוויזיה אינן נכונות. אני משוכנע ובטוח שהרוב המכריע של עובדי הטלוויזיה ניחן בתפיסה ממלכתית. לרוב הגדול בין עובדי הטלוויזיה יש מידה רבה של אחריות ציבורית, לאומית וממלכתית, וחדש בתחום זה לדעתי איננו מבוטס.

קיימת דילמה של איזון, של אובייקטיביות, של בייטרליות בנושאים שונים. קיימת דילמה כפי שהציג אותה מיכה לימור בין התפקיד העיתונאי, הרצון להיות מעניין, מרתק, לבין הצורך בהצגת דברים קונסטרוקטיביים, ועוד דילמות שונות. אבל אם מדובר על חשד או האשמה ספציפית בדבר אלמנטים או אנשים ברשות השידור, שהם חסרים תודעה ממלכתית, זה לא מבוטס.

אשר להפקות מחוץ לטלוויזיה, זאת אומרת הזמנת הפקות מחברות הפקה מחוץ לטלוויזיה - בעיה זו היא בנשמתה של הטלוויזיה. היא למעשה מייצגת את השאלה איזו טלוויזיה אנחנו רוצים, האם אנחנו רוצים טלוויזיה סגורה במובן זה שכל הפקותיה ויצירתה נובעות מהאנשים המסויימים שמאיישים את בית הטלוויזיה - יהיו טובים ככל שיהיו, והרוב הגדול הם טובים ומקצועיים, אבל בכל זאת מספרם מוגבל, ולכן גם יכולת התפוקה הרוחנית שלהם מוגבלת, והיא פונקציה של מספר העובדים המסויימים בטלוויזיה; או שאנחנו מעוניינים בטלוויזיה שתהיה פתוחה בפני הפוטנציאל הלאומי והתרבותי במדינת ישראל ובחברה הישראלית. זו שאלה עקרונית שהתשובה עליה ברורה לדעתי. מכאן ואילך, היינו לאחר שתחלשתי בדילמה הזאת, ברור לקמרי שקיים מתח כרוני, מתמיד, שאי אפשר להתגבר עליו למעשה, במגע עם עובדי הטלוויזיה. עד כמה שעובדי הטלוויזיה באופן מילולי יהיו מוכנים לקבל את המסקנה הזאת שהטלוויזיה שלנו צריכה להיות פתוחה בפני הפוטנציאל התרבותי והיוצר במדינת ישראל, ולכן להזמין כוחות מהחוץ - אין ספק שזה יוצר מתח חמור מאד בין ההנהלה שצריכה לתמרן בדילמה הזאת של מתן מכסימום הזדמנות לעובדי הטלוויזיה, אבל יחד עם זאת להביא לבית הטלוויזיה דברים מהחוץ. המתח הזה נעטף מדי פעם בארגומנט כזה או אחר.

המספרים שהביא מר הירשפלד אינם מדוייקים. דרמה בחוץ אינה עולה 100 אלף לירות. עוד לא שילמנו עבור דרמה יותר מ-60 אלף לירות, ואלה הסכומים המקובלים והטבירים בחוץ, להוציא שלוש דרמות מיוחדות שמשכן עולה על 100 דקות, שהזמנו עכשיו לרגל שנת הכ"ה, ושמחירן דומה לסכום שנקב כאן. אבל זה בהחלט פרופורציונלי למה שאנחנו משלמים עבור דרמה של 50 דקות. נכון שהפקות בחוץ עולות הרבה.

אני מקבל את כל הביקורת על מכונית השידור הגדולה. בדיונים שהיו בהנהלת רשות השידור לפני חודשים ספורים נתקבלה החלטה להרחיב את צוות אנשי ההנדסה בצוות הפעלה נוסף שיאפשר הוצאת מכונית השידור הגדולה הזאת בצורה בלתי מוגבלת, להוציא ההגבלות הפיזיות. אנחנו בהחלט מתכננים על הרחבת סגל ההנדסה בצוות הפעלה נוסף שיאפשר זאת.

1. איתן: אם יכול היה להשתמע מדברי מר לימור כאילו היו מקרים שבהם סירב הועד המנהל לקבל את נציגי הועד, או כאילו אני סירבתי לקבל את נציגי הועד - אני רוצה להבהיר כאן שבשנה האחרונה, מאז שמכהן הועד המנהל הנוכחי, אינני זוכר מקרה אחד שבו סירב הועד המנהל או היושב-ראש לקבלם.

2. לימור: לא אמרתי זאת.

3. הינריך א. רימלט: הבינותי שמר לימור אמר שהובטח שיגיע המשך של רב-שיח או פגישה, וזה לא קוויים.

נמשך בדיון בישיבה הבאה. אני מודה לכם. הישיבה בעולה.